

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆՆԵՐ

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆՆԵՐԻ ԴԵՐԸ ՀՀ ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՒՄ*

ՀՏԴ: 027.8+37](479.25)

DOI: 10.54503/2953-8092.2025.1(5)-84

ԶԱՐՈՒՀԻ ՏՈՆՈՅԱՆ

ՀՊՄՀ Կուլտուրայի ֆակուլտետ

Թանգարանագիտության, գրադարանագիտության և

մատենագիտության ամբիոն

Բանասիրական գիտությունների թեկնածու

ORCID: [0000-0003-3738-7416](https://orcid.org/0000-0003-3738-7416)

Հոդվածում շեշտվում է դպրոցական գրադարանների կարևոր դերը ՀՀ կրթական համակարգում: Ուշադրություն են դարձրել այն հանգամանքին, որ դպրոցական գրադարանները նպաստում են կրթության որակի բարձրացմանը: Ներկայացրել ենք դրանք, որպես ուսումնական գործընթացին աջակցող, տեղեկատվական և մշակութային կենտրոններ: Մեր ուշադրության կենտրոնում դպրոցական գրադարանի գրադարանավարն է, որն առանցքային դեր ունի ընթերցանության խթանման և տեղեկատվական կարողությունների զարգացման գործում: Հոդվածում մատնանշված են նաև ոլորտում առկա խնդիրները՝ մասնագետների պակաս, տեխնոլոգիական հնարավորությունների սահմանափակում և պետական աջակցության սահմանափակում: Առաջարկվում է վերլուծական և հետազոտական աշխատանքների իրականացման միջոցով բարելավել դպրոցական գրադարան-

---

* Հոդվածը ներկայացվել է 18.01.2025, գրախոսվել է 07.03.2025, ընդունվել է տպագրության 23.06.2025:

The article was submitted on 18.01.2025, reviewed on 07.03.2025, accepted for publication on 23.06.2025.

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆՆԵՐ

ների աշխատանքը և բարձրացնել դրանց նշանակությունը կրթական համակարգում:

The article emphasizes the significant role of school libraries within the educational system of the Republic of Armenia. School libraries contribute to improving the quality of education by serving not only as support structures for the learning process but also as important informational and cultural centers. Their primary goals include supporting educational programs, developing reading and information literacy skills, and collaborating with the school community.

Special attention is given to the role of the school librarian, who plays a key role in promoting reading and developing students' information competencies. The article also highlights existing challenges in the field, such as the lack of qualified professionals, limited technological resources, and insufficient governmental support. It proposes that regular analytical and research activities be undertaken to enhance the performance of school libraries and to increase their relevance and impact within the educational system.

Քանայի բաներ' դպրոցական գրադարան, կրթական համակարգ, գրադարանային գործառույթներ, միջոցառումներ, տեղեկատվության տրամադրում, գրականության սպասարկում.

Ինչպես հղել' Տոնոյան, Չ. (2025), Դպրոցական գրադարանների դերը ՀՀ կրթական համակարգում, *Լրատու Հայկական գրադարանային ասոցիացիայի*, 1(5), 84-96. [https://doi.org/10.54503/2953-8092.2025.1\(5\)-84](https://doi.org/10.54503/2953-8092.2025.1(5)-84)

How to cite (APA style): Tonoyan, Z. (2025), The Role of School Libraries in Educational System of RA, *Herald of the Armenian Library Association*, 1(5), 84-96. [https://doi.org/10.54503/2953-8092.2025.1\(5\)-84](https://doi.org/10.54503/2953-8092.2025.1(5)-84)

Ներածություն

Դպրոցական գրադարանները կարևոր բաղադրիչ են ցանկացած երկրի կրթական համակարգում: Դրանք ոչ միայն ուսումնական գործընթացին աջակցող ենթակառուցվածքներ են, այլև արժե-

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆՆԵՐ

քավոր տեղեկատվական և մշակութային կենտրոններ, որոնք ուղղակիորեն նպաստում են կրթության որակի բարձրացմանը: Այս գրադարաններն ապահովում են բազմակողմանի կրթադաստիարակչական, հաղորդակցական և տեղեկատվական գործառույթներ՝ ուղղված աշակերտի ճանաչողական կարողությունների ձևավորմանն ու զարգացմանը:

Տեխնոլոգիական առաջընթացի պայմաններում, երբ տեղեկատվական հոսքերը մշտապես աճում են, կրթական համակարգի բոլոր ենթահամակարգերը, այդ թվում՝ դպրոցական գրադարանները, ենթակա են վերաիմաստավորման և արդիականացման: Ժամանակակից տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաների ներառումը կրթական գործընթացում ենթադրում է նոր մոտեցումների անհրաժեշտություն նաև գրադարանային գործունեության ոլորտում: Գաղտնիք չէ, որ թվայնացված կրթական միջավայրը՝ տեխնոլոգիական ենթակառուցվածքների առկայությամբ, մեծապես նպաստում է ուսումնական գործընթացի արդյունավետության բարձրացմանը՝ տեղեկատվության արագ հասանելիության, բազմաբնույթ աղբյուրներից օգտվելու և մեդիագրագիտության զարգացման հնարավորության շնորհիվ:

Այս համատեքստում ակնհայտ է դառնում դպրոցական գրադարանի կարևորությունը՝ որպես հարթակ, որտեղ սովորողները կարող են ձևավորել ուսման, ընթերցանության, տեղեկատվության որոնման ու գնահատման կարողություններ:

Դպրոցական գրադարանների՝ թվային տեխնոլոգիաներով համալրված լինելը այսօր դիտվում է որպես անհրաժեշտություն՝ ի տարբերություն նախկինում դիտարկվող հավելյալ հնարավորության: Համակարգչային տեխնիկայով և համացանցային կապով ապահովված գրադարանները կարող են փոխակերպվել ժամանակակից տե-

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆՆԵՐ

ղեկատվական կենտրոնների, որտեղ սովորողներն ու ուսուցիչները կստանան համապարփակ տեղեկատվական աջակցություն՝ տարբեր էլեկտրոնային գրադարաններից օգտվելու, համացանցային կրթական պաշարներին հասանելիություն ստանալու և թվային հմտությունները զարգացնելու նպատակով:

Այս համատեքստում առանցքային դեր է վերապահվում գրադարանավարին, որը ոչ միայն գրադարանային հավաքածուների կառավարման պատասխանատուն է, այլև կրթական միջավայրում առաջնորդող գործիչ, որն ուղղորդում է աշակերտներին գրքի և տեղեկատվության աշխարհում (ՂԱՐԻԲՅԱՆ, ՇԱՀԲԱԶՅԱՆ, ԱՃԵՄՅԱՆ 2017, 52):

Ներկայում ՀՀ դպրոցական գրադարանների առջև դրված են մի շարք ռազմավարական նպատակներ՝ ուսումնական ծրագրերի աջակցում, տեղեկատվական գրագիտության զարգացում, ընթերցանության խթանում, դպրոցական համայնքի հետ համագործակցության ամրապնդում և այլն (ՁԵՌՆԱՐԿ 2011, 74): Առաջադրված մարտահրավերների կողքին, սակայն, ՀՀ կրթական համակարգում դպրոցական գրադարանները գրեթե անտեսված են: Տեղեկատվական կենտրոններ դառնալու փոխարեն նրանք վերածվել են դասագրքեր պահելու և սպասարկելու բաժինների: Պատճառն, իհարկե, պետական աջակցության սահմանափակումն է, տրամադրված ֆինանսական սղությունը, ոչ մասնագիտական մոտեցումը: Փաստ է, որ դպրոցական գրադարաններում հիմնականում աշխատում են մարդիկ, ովքեր որևէ առնչություն չունեն գրադարանային գործի հետ: Սա տագնապալի երևույթ է, և անհրաժեշտ է ձեռնարկել միջոցներ:

Դպրոցական գրադարանների գործունեության վերլուծություններն այսօր սակավաթիվ են: Մինչդեռ պարբերաբար իրականացվող հարցումները, ուսումնասիրությունները հնարավորություն

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆՆԵՐ

կտան վերհանել խնդիրը, հետազոտել, գտնել լուծումը և կիրառել, որպեսզի փոխվի ներկայում տիրող պատկերը:

Դպրոցական գրադարանի գործունեության նպատակը և գործառույթները

Նախքան դպրոցական գրադարանների գործունեությանն առաջադառնալը, առանձնացնենք հիմնական նպատակները.

✓ Կրթական գործընթացին զուգահեռ տեղեկատվության ապահովում:

✓ Աջակցություն աշակերտների ստեղծագործական ունակությունների զարգացմանը:

✓ Հավաքածուների արագ և արդյունավետ սպասարկում բուլրին:

✓ Տեղեկատվական պաշարների իրազեկում:

✓ Տեղեկատվական դաշտում որոնման կարողությունների և հմտությունների ձևավորում:

✓ Տարաբնույթ միջոցառումների կազմակերպում (ՈՍԿԱՆ-ՅԱՆ 2008, 26):

Դպրոցական գրադարանները օժանդակում են ակտիվ ուսուցանման և ուսումնառության զարգացմանը՝ առաջնորդվելով ՀՀ կրթական առաջնահերթություններով: Դրանք սերտորեն կապված են դպրոցին, համահունչ են նրա պահանջներին և էական ազդեցություն ունեն ուսումնական ծրագրերի և գործընթացի վրա: Միևնույն ժամանակ դրանք ժամանցի վայրեր են:

Դպրոցական գրադարանների գործառույթները, համահունչ լինելով ընդհանուր պահանջներին ու չափորոշիչներին, այնուամենայնիվ տարբերվում են մնացած գրադարանների գործառույթներից: Իրենց բնույթով դրանք շատ մոտ են մանկական գրադարաններին: Առանձնացնենք չորս հիմնական գործառույթ.

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆՆԵՐ

✓ Տեղեկատվական - տեղեկատվության օգտագործման հնարավորություն՝ անկախ դրա տեսակից, ձևաչափից և կրիչից, տեղեկատվական աջակցություն ուսումնական գործընթացին, տեղեկատվական գրագիտության բարձրացում:

✓ Դաստիարակչական – պիտանի քաղաքացու ձևավորում:

✓ Մշակութաբանական – աշակերտների մեջ մշակութային և սոցիալական ինքնագիտակցության ձևավորում, ընթերցանության նկատմամբ հետաքրքրության զարգացմանն ուղղված միջոցառումների կազմակերպում և այլն:

✓ Կրթական – աջակցություն ուսումնական ծրագրերին, կրթական գործընթացի ապահովում, հավաքածուների կազմակերպում և մշակում (մատենագիտական նկարագրություն, դասակարգում, տեխնիկական մշակում, գրանցում և այլն):

Դպրոցական գրադարանների գործունեության հիմնական ուղղություններն են.

✓ Աշխատանք գործընթացում ընդգրկված բոլոր մասնակիցների հետ - գրադարանի մասին տեղակատվության տրամադրում, առկա գրականության ներկայացում, տպագիր նյութի հետ աշխատելու հմտությունների ձևավորում, մատենագիտական որոնման հնարավորության ընձեռում, դպրոցական տարաբնույթ միջոցառումների մասնակցություն և աջակցում:

✓ Աշխատանք հավաքածուների հետ – նոր գրականության ուսումնասիրում և համալրում, հավաքածուների մշակում, դասակարգում, ստուգում և այլն:

✓ Տեղեկատու-մատենագիտական աշխատանք – ընթերցանության պայմանների ստեղծում և ապահովում, սպասարկման որակի բարելավում և արդյունավետության բարձրացում, ուղղորդող

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆՆԵՐ

գրույցների անցկացում, ընթերցված գրքերի քննարկում, տեղեկություն գտնելու հմտությունների ձևավորում և այլն:

✓ Դպրոցական գրադարանների աշխատակիցների մասնագիտական վերապատրաստում և աշխատանքների կազմակերպում:

✓ Ընթերցողների հետ շարունակական աշխատանքների կազմակերպում:

Ժամանակակից աշխարհի զարգացումներին համընթաց՝ փոխվում են ընթերցանությանն ու այն աշակերտին մատչելի դարձնելու պահանջները: Այսօր դժվար է պատկերացնել երեխայի զարգացումը առանց գիտության, տեխնիկայի և մշակույթի նորագույն նվաճումներին հաղորդակցվելու: Արտադասարանական և արտադպրոցական աշխատանքները, որոնք լրացնում են ուսուցման գործընթացը, արդյունավետ չեն լինի առանց դպրոցական գրադարանների: Հետևաբար, աշակերտների ճանաչողական հետաքրքրությունների ձևավորումը ավարտին հասցնելու համար անհրաժեշտ է ապահովել աշակերտի կապը գրքին և գրքերի աշխարհին, որը կնպաստի նրանց գիտելիքների ընդլայնմանն ու խորացմանը:

Յուրաքանչյուր դպրոց պարտավոր է պարբերաբար թարմացնել իր գրադարանային հավաքածուն և ապահովել դրանց մասին տեղեկատվությունը ուսումնական գործընթացում ընդգրկված բոլոր մասնակիցների համար: Սա նպաստում է ինչպես աշակերտների տեղեկատվական գիտելիքների ընդլայնմանը, այնպես էլ ուսուցիչների տեղեկացված լինելուն և, ըստ այդմ, կրթական գործընթացը կազմակերպելուն:

Դպրոցական գրադարանի գործունեության մեջ հատկապես ավագ դպրոցի աշակերտները պետք է ներգրավվեն՝ որպես մասնակից, ինչի շնորհիվ նրանք կարող են ձեռք բերել փորձ, գրադարանից օգտվելու հմտություն, գրքի հետ շփվելու մշակույթ, տեղեկույթը

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆՆԵՐ

գտնելու կարողություն: Նման պարագայում նրանք կկարողանան շփվել տարբեր տարիքի երեխաների հետ, կազմակերպել տարաբնույթ միջոցառումներ և այլն: Արդյունքում կձևավորվի ընթերցասեր լսարան:

Դպրոցական կրթական համակարգում գրադարանի, ընթերցողների և հավաքածուների միջև հարաբերության որոշումը, ուսումնական ծրագրերից բխող դպրոցի ուսուցչական կազմի և սովորողների ընթերցողական պահանջների սոցիոլոգիական ուսումնասիրությունը և հետազոտության արդյունքների արդյունավետ կիրառումը կարող է հստակություն մտցնել ոչ միայն տեղեկատվական աղբյուրների ձեռքբերման, այլև գրադարանները նախ և առաջ գրադարանավար-մատենագետ մասնագետներով համալրելու, գիրք-գրադարան-ընթերցող կապերը ակտիվացնելու և կրթական գործը արդյունավետ դարձնելու հարցերում:

Որպեսզի դպրոցում ստեղծվի տեղեկատվական-հաղորդակցական ճկուն միջավայր, անհրաժեշտ է իրականացնել գրադարանային հավաքածուների շարունակական համալրում, գրքերի տեսության և թեմատիկ այլ միջոցառումների կազմակերպում, գրադարանային-մատենագիտական սպասարկում՝ անկախ դասական և տեխնոլոգիական մեթոդների կիրառումից: Իհարկե, այս հարցերը մասնագետների ուշադրության կենտրոնում են, սակայն խոսքը ուսուցման գործընթացում գրադարանային-մատենագիտական գիտելիքների տարածմանն ու տեղեկատվական միջոցները ավելի մատչելի դարձնելու մասին է, որոնցում աշխատանքային իրենց մասնաբաժինն ունեն գրադարանավարները:

Հատկապես ավագ դպրոցներում խիստ կարևորվում է էլեկտրոնային գրադարանի և համապատասխան մասնագետի առկայությունը: Անհրաժեշտ է ստեղծել էլեկտրոնային քարտարաններ,

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆՆԵՐ

ավելին, աշակերտներն իրենք կարող են մասնակցել այդ քարտարանի ձևավորմանը՝ ներդնելով նաև այս ոլորտում ունեցած իրենց գիտելիքներն ու գաղափարները (ԱՍՏՎԱԾԱՏՐՅԱՆ, ԹԵՐԶՅԱՆ 2004, 24-26): Կարևոր է նաև տարբեր կազմակերպությունների հետ համագործակցությունը, ինչը հնարավորություն է տալիս ապահովել շփում տարբեր ոլորտների մասնագետների հետ: Սա իր հերթին կարող է նպաստել հետագայում մասնագիտական կողմնորոշմանը:

Դպրոցական գրադարանը էական նշանակություն ունի կրթական երկարաժամկետ ռազմավարական ծրագրեր մշակելու գործընթացում: Որպես մի հաստատություն, որի համար պատասխանատվություն են կրում համայնքային, մարզային իշխանությունները և ԿԳՄՍ-ն, այն պետք է ապահովվի առանձնահատուկ օրենսդրությամբ և քաղաքականությամբ: Դպրոցական գրադարանները պետք է ունենան որակյալ աշխատակազմի, նյութերի, տեխնոլոգիաների և սարքերի ձեռքբերման համար անհրաժեշտ համարժեք և հաստատուն ֆինանսավորում:

Դասագրքերի շրջանառու հիմնադրամի (ԴՀՇ) կիրառումը դպրոցական գրադարաններում¹

Դասագրքերի շրջանառու հիմնադրամը (այսուհետ՝ ԴՀՇ), որպես հանրակրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների սովորողներին դպրոցական դասագրքերով ապահովելու մեխանիզմ, Հայաստանում գործում է 1997 թվականից:

Հիմք ընդունելով ՀՀ կառավարության 2002 թ. սեպտեմբերի 12-ի «Հայաստանի Հանրապետության կրթության և գիտության նախարարության աշխատակազմ» պետական կառավարչական հիմնարկ ստեղծելու, Հայաստանի Հանրապետության կրթության և գի-

---

¹ Դասագրքերի և տեղեկատու հաղորդակցման տեխնոլոգիաների շրջանառու հիմնադրամ https://dshh.am/am/reports_from_crm (17.06.2025)

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆՆԵՐ

տության նախարարության կանոնադրությունը, նախարարության աշխատակազմի կառուցվածքը, նախարարության աշխատակազմին հանձնվող գույքի կազմը և չափը հաստատելու մասին» N 1579-Ն որոշման N 1 հավելվածի 10-րդ կետի ԺԶ. ենթակետը՝ հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների սովորողներին դասագրքերով ապահովելու և հանրակրթական առարկաների դասագրքերի հրատարակման, վերահրատարակման ու վերարտադրության գործընթացը կանոնակարգելու նպատակով նշվել է հետևյալը. «Հաստատել «ՀՀ հանրակրթական ուսումնական հաստատությունները դասագրքերով ապահովելու և հանրակրթական առարկաների դասագրքերը հրատարակելու կարգը»՝ համաձայն հավելվածի»:

Համակարգի ձևավորման հիմքում դրվել են հետևյալ նպատակները և խնդիրները.

✓ արդիականացնել հանրակրթական առարկաների դասագրքերը և ուսուցչի ձեռնարկները՝ միաժամանակ բարելավելով դասագրքերի արտադրական որակը և դարձնելով դրանք առավել մատչելի սովորողի համար,

✓ հանրակրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների յուրաքանչյուր սովորողի ապահովել հանրակրթական առարկաների դասագրքերով,

✓ հիմք դնել իրական պահանջարկի վրա հիմնված դասագրքերի հրատարակման կայուն համակարգի,

✓ հիմնել դասագրքաստեղծման ինքնաֆինանսավորվող և հարատև գործող համակարգ:

2000 թ. այն վերակազմավորվել է հիմնադրամի, իսկ 2011 թ. ընդլայնել է իր գործունեությունը և վերանվանվել Դասագրքերի և տեղեկատվական հաղորդակցման տեխնոլոգիաների շրջանառու հիմնադրամի (այսուհետ՝ ԴՇՀ):

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆՆԵՐ

ԴՇՀ-ի ուշադրության կենտրոնում դասագրքերն են, ուսումնամեթոդական տարաբնույթ ձեռնարկները, որոնք կիրառվում են դպրոցներում կամ կապ ունեն կրթական գործընթացների հետ: ԴՇՀ-ի շահառուներն են ուսումնական հաստատությունները, մանկավարժները, սովորողները և ծնողները: Առանձնակի հոգածության խմբում են սոցիալապես անապահով ընտանիքների երեխաները, սահմանամերձ համայնքների հաստատությունների սովորողները, որոնց համար ներդրումային գումարները փոխհատուցվում են ՀՀ պետական բյուջեի միջոցներից:

ԴՇՀ-ն սերտորեն համագործակցում է ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարության հետ դասագրքերի և ուսումնամեթոդական գրականության անվանացանկերի կազմման, տպաքանակների ձևավորման, տեխնիկական չափորոշիչների հաստատման և հրատարակման աշխատանքներում, ինչպես նաև դասագրքերի ստեղծման, գնահատման, տրամադրման ու գործածության հետ կապված կանոնակարգերի, ուսուցման և վերապատրաստման ծրագրերի մշակման ու իրականացման հարցերում:

Դպրոցի դասագրքերն, անշուշտ, կարող են կենտրոնացված կառավարվել դպրոցի գրադարանի կողմից: Գրադարանի կառավարման համակարգը կարող է այնպես կառուցվել, որ այն կառավարի դասագրքերի շրջանառությունը սովորողների համար: Դասագրքերը պահպանելու համար անհրաժեշտ է հատկացնել առանձին տարածք: Դպրոցի գրադարանի հիմնական հավաքածուներում պետք է առկա լինեն դասագրքերի մեկական օրինակներ: Դասագրքերի սպասարկումը գրադարանավարի գործառույթներից մեկն է: Սպասարկման մեխանիզմները գրադարանի քաղաքականության մաս են կազմում: Դա կարող է լինել մեկ էջանոց փաստաթուղթ, որը կցվում է դպրոցի գրադարանի ձեռնարկին: Այն պետք է ներառի տե-

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆՆԵՐ

ղեկություն՝ ե՞րբ են գնվել դասագրքերը, ե՞րբ պետք է դասագրքերը փոխարինվեն, ո՞ր խումբը ի՞նչ դասագիրք է օգտագործում, որո՞նք են տարեկան ծախսերը և դրանց հաշվապահական հաշվարկները:

Ամփոփում

Դպրոցական գրադարանները ՀՀ-ում հետանկախության տարիներին կանգնել են նոր մարտահրավերների առաջ, քանի որ այն պահանջները, որոնք առաջադրվել են կամ որոնք արդեն իրականություն են դառնում այլ երկրներում, մեզ մոտ գտնվում են ավելի շատ գաղափարների և որոշումների դաշտում: Գտնվելով դպրոցի տնօրենի անմիջական ղեկավարության ներքո՝ գրադարաններն հաճախ սահմանափակվում են նեղ սահմանների մեջ և հնարավորություն չեն ունենում հանդես գալու նոր գաղափարներով և նախաձեռնություններով: Ի վերջո նման մոտեցման շնորհիվ նրանք դառնում են դասագրքերի պահող և սպասարկող պահեստներ: Մյուս կողմից, առանձին դպրոցների օրինակը ցույց է տալիս, որ համապատասխան ցանկության, մասնագիտական կարողության և ֆինանսավորման դեպքում հնարավոր է ձևավորել ժամանակակից պահանջներին համապատասխան և հնարավորություններով օժտված գրադարան, որը կդառնա տեղեկատվական կենտրոն տվյալ դպրոցի բոլոր աշակերտների ու ուսուցիչների համար:

Օգտագործված գրականության ցանկ (References)

ԱՍՏՎԱԾԱՏՐՅԱՆ, ԹԵՐԶՅԱՆ 2004 – Աստվածատրյան, Մ., Թերզյան Գ., Թորոսյան Ա., Շարխաթունյան Հ. (2004), *Տեղեկատվական-հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառումը հանրակրթական դպրոցում*, Երևան, Ասողիկ, 2004, 232 [Astvatsatryan, M., @e8zyan, G., Torosyan, A, Sharkhatunyan, H. (2004), *Teghekatvakan-haghordaktsakan tekhnologianeri kirarumy hanraktakan dprotsum*, Yerevan, Asoghik, 2004, 232];

ՂԱՐԻԲՅԱՆ, ՇԱՀԲԱԶՅԱՆ, ԱՃԵՄՅԱՆ 2017 – Մանկապատանեկան ընթերցանության կազմակերպումը: Մեթոդական ձեռնարկ (2017),

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆՆԵՐ

թարգմ.՝ Նազենի Ղարիբյան, Արուսյակ Շահբազյան, Նաիրա Աճեմյան, Երևան, 52 [Mankapatanekean yntertsanutyan kazmakerpomy: Metodakan dzernark (2017), targm. Nazenhi Gharibyan, Arusyak Shahbazyan, Naira Achemyan, Yerevan, 52].

THE ROLE OF SCHOOL LIBRARIES IN EDUCATIONAL SYSTEM OF RA

ZARUHI TONOYAN

Faculty of Culture of ASPU

Department of Museology, Library Studies and Bibliographies

Ph.D. in Philology

Բանալի բաներ՝ School Library, Educational system, Library functions, Events, Information Provision, Literature Service

School libraries in RA have faced new challenges in the post-independence years, because the demands that have been put forward or that are already becoming a reality in other countries are more in the field of ideas and decisions. Being under the direct leadership of the school principal, libraries are often confined within narrow boundaries and do not have the opportunity to come up with new ideas and initiatives. Ultimately, thanks to such an approach, they become warehouses that store and serve textbooks. On the other hand, the example of individual schools shows that with the appropriate desire, professional ability and funding, it is possible to form a library in accordance with modern requirements and endowed with opportunities, which will become an information center for all students and teachers of the given school.